

NOBELPRISET

The Nobel Prize

Nobelveckan 2017

DETALJERAD INFORMATION FÖR MEDIA DEN 5 DECEMBER 2017

© NOBELSTIFTELSEN 2017. NOBELPRISET®, NOBEL PRIZE®, NOBELPRIZE.ORG®, NOBEL MEDIA®, NOBELMUSEET®, NOBEL PRIZE CONCERT® OCH NOBELMEDALJEN ÄR NOBELSTIFTELSENS REGISTRERADE VARUMÄRKEN.

Innehåll

ÅRETS NOBELPRISTAGARE.....	3
NOBELVECKAN 2017	
Presskonferenser	5
Nobelföreläsningar	5
Nobel Prize Concert	7
Nobel Week Dialogue – The Future of Truth	7
NOBELPRISUTDELNINGEN I STOCKHOLM	
Presentationstalen	10
Musikaliska inslag	11
Blomsterarrangemangen i Konserthuset	11
NOBELBANKETTEN	
Divertissement	13
Blomsterarrangemangen i Stadshuset	15
Tacktal	15
Kvällen avslutas	15
Nobeldiplom och medaljer	15
Tidigare Nobelpristagare	16
NOBELVECKAN AVSLUTAS	
FÖLJ NOBELPRISET	
Nobelprisets digitala kanaler	18
Nobelprize.org	18
Sändningar i SVT	19
Internationell distribution av programmen	19
Nobel Center och Nobelmuseet	19
HISTORISK BAKGRUND	20
PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELPRISUTDELNINGEN 2017	20
PODIEPLACERING VID NOBELPRISUTDELNINGEN 2017	23
PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELBANKETTEN 2017	25
BORDSPLAN NOBELBANKETTEN 2017	26
KONTAKTINFORMATION FÖR MEDIER	27

Årets Nobelpristagare

ÅRETS NOBELPRISTAGARE är 12 till antalet, inklusive ICAN som har tilldelats Nobels fredspris. Sedan 1901 har Nobelpriset delats ut 585 gånger till 923 pristagare. Eftersom vissa har tilldelats priset två gånger är det totalt 892 individer och 24 organisationer som har mottagit ett Nobelpris eller Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Samtliga pristagare som belönas i Stockholm på Nobeldagen den 10 december 2017 presenteras nedan. Pristagarna med respektive får bjuda ett officiellt sällskap om 14 personer till Nobelveckan i Stockholm.

NOBELPRISET I FYSIK

NOBELPRISET I FYSIK 2017 har tilldelats Rainer Weiss, Barry C. Barish och Kip S. Thorne *”för avgörande bidrag till LIGO-detektorn och observationen av gravitationsvågor”*.

PROFESSOR EMERITUS RAINER WEISS är född 1932 i Berlin. Han är knuten till LIGO/VIRGO Collaboration, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Cambridge, MA, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Rebecca Weiss, två barn, ett barnbarn samt kollegor och vänner.

PROFESSOR EMERITUS BARRY C. BARISH är född 1936 i Omaha, NE, USA och verksam vid LIGO/VIRGO Collaboration, California Institute of Technology (Caltech), Pasadena, CA, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Dr Samoan Barish, två barn, tre barnbarn samt vänner och kollegor. I sällskapet finns de tidigare pristagarna Sheldon Glashow (fysik 1979) och Samuel Ting (fysik 1976).

PROFESSOR EMERITUS KIP S. THORNE är född 1940 i Logan, UT, USA. Han är verksam vid LIGO/VIRGO Collaboration, California Institute of Technology (Caltech), Pasadena, CA, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin hustru professor Carolee Winstein, två barn, ett barnbarn samt kollegor och vänner, däribland sin exfru Linda Thorne.

NOBELPRISET I KEMI

NOBELPRISET I KEMI 2017 har tilldelats Jacques Dubochet, Joachim Frank och Richard Henderson *”för utveckling av kryoelektronmikroskopi för högupplösande strukturbestämning av biomolekyler i lösning”*.

HONORARY PROFESSOR JACQUES DUBOCHET, är född 1942 i Aigle, Schweiz och verksam vid Université de Lausanne, Schweiz. I hans sällskap under Nobelveckan återfinns bland annat hans hustru Christine Dubochet-Wiemken, två barn, vänner och kollegor.

PROFESSOR JOACHIM FRANK är född 1940 i Siegen, Tyskland, och verksam vid Columbia University, New York i USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin hustru Carol J Saginaw, två barn, ytterligare släkt samt kollegor och vänner.

DR RICHARD HENDERSON är född 1945 i Edinburgh, Scotland och verksam vid MRC Laboratory of Molecular Biology, Cambridge, Storbritannien. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hans fru Dr Jade Li, två barn, sex barnbarn och kollegor.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN år 2017 har tilldelats Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash och Michael W. Young *”för deras upptäckter av molekylära mekanismer som styr cirkadisk rytm”*.

PROFESSOR EMERITUS JEFFREY C. HALL är född 1945 i New York, NY, USA, och verksam vid University of Maine, Maine, ME, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av en bror med fru samt en rad kollegor och vänner.

PROFESSOR MICHAEL ROSBASH är född 1944 i Kansas City, MO, USA, och verksam vid Brandeis University, Waltham, MA, USA, Howard Hughes Medical Institute. Han kommer i sällskap av sin partner Nadja Abovich, två döttrar med partners samt vänner och kollegor.

PROFESSOR MICHAEL W. YOUNG är född 1949 i Miami, FL, USA, och verksam vid Rockefeller University, New York, USA. Han kommer med ett sällskap som innefattar hans fru professor Laurel Eckhardt, två döttrar, andra släktingar samt kollegor och vänner.

NOBELPRISET I LITTERATUR

NOBELPRISET I LITTERATUR år 2017 tilldelas Kazuo Ishiguro *”som i romaner med stark känslomässig verkan har blottat avgrunden under vår skenbara hemhörighet”*.

Kazuo Ishiguro är född 1954 i Nagasaki, Japan, bosatt sedan barndomen i Storbritannien. Han kommer i sällskap av sin fru Lorna Ishiguro, dotter Naomi Ishiguro samt kollegor, varav de flesta är förläggare, samt vänner.

EKONOMIPRISET

SVERIGES RIKSBANKS PRIS I EKONOMISK VETENSKAP TILL ALFRED NOBELS MINNE 2017 har tilldelats Richard H. Thaler *”för hans bidrag till beteendekonomi”*.

PROFESSOR RICHARD H. THALER är född 1945 i East Orange, NJ, USA, och verksam vid University of Chicago, IL, USA. Hans sällskap i Stockholm innefattar hans partner Dr France Leclerc, tre barn samt en rad vänner och kollegor.

Nobelveckan 2017

NOBELVECKAN 2017 inleds med ett besök på Nobelmuseet på Stortorget i Gamla Stan den 6 december. Här hälsas årets pristagare med familjer välkomna till en händelserik vecka i Stockholm och här får de också för första gången träffa varandra. I museet får de ta del av utställningen *Litterär revolt*. Besöket på Nobelmuseet avslutas med att pristagarna, enligt tradition, signerar stolar i Bistro Nobel och överlämnar ett föremål till Nobelmuseets samling.

PRESSKONFERENSER

- 6 dec 13.00 Presskonferens för litteraturpristagaren på Svenska Akademien.
 6 dec 14.00 Presskonferens för medicinpristagarna på Nobel Forum.
 7 dec 09.30 Presskonferens för fysik- och kemipristagarna samt ekonomipristagaren på Kungl. Vetenskapsakademien.

NOBELFÖRELÄSNINGAR

I enlighet med Nobelstiftelsens stadgar, håller samtliga pristagare en Nobel-föreläsning under Nobelveckan rörande den upptäckt eller det arbete som de har belönats för. Så har skett, med några få undantag, sedan det första Nobelpriset delades ut år 1901. Nobelföreläsningarna är öppna för allmänheten och gratis. Det går inte att reservera platser i Aula Magna eller i Aula Medica, därför är det viktigt att komma i god tid.

NOBELFÖRELÄSNINGAR I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

Aula Medica, Nobels Väg 6, Karolinska Institutet, Campus Solna,
 7 december kl. 13.00.

"The Little Flies: Multifaceted Basic Research Coming Out Better than Intended"
 Jeffrey C. Hall

"The circadian clock, transcriptional feedback and the regulation of gene expression"
 Michael Rosbash

"Time travels: A 40 year journey from Drosophila's clock mutants to human circadian disorders"
 Michael W. Young

NOBELFÖRELÄSNING I LITTERATUR

Börssalen, Svenska Akademien, 7 december kl 17.30

Kazuo Ishiguro

NOBELFÖRELÄSNINGAR I FYSIK OCH KEMI, EKONOMIPRISFÖRELÄSNINGEN

Aula Magna, Stockholms Universitet, 8 december

9.00 Introduktion till 2017 års Nobelföreläsningar

09.05–10.55 Nobelpriset i fysik

”Gravitational waves finally captured”

Rainer Weiss

Barry C. Barish

Kip S. Thorne

11.20–13.10 Nobelpriset i kemi

”Cool microscope technology revolutionises biochemistry”

Jacques Dubochet

Joachim Frank

Richard Henderson

14.00–14.40 Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne

”Integrating economics with psychology”

Richard H. Thaler

NYA VIRTUELLA UPPLEVELSER

För allra första gången kommer två av årets Nobelpriser att presenteras som virtual reality-upplevelser under Nobelveckan. *The Circadian Rhythm* visualiserar 2017 års Nobelpris i fysiologi eller medicin till Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash och Michael W. Young. Den tar med tittarna på en resa in i kroppen, på cellnivå, där man får interagera med vår biologiska klocka. Den här unika VR-upplevelsen förklarar hur växter, djur och människor anpassar sin biologiska rytm till jordens rotation.

VR-installationen *The Day the World Changed* utgår från årets fredspris till ICAN och är en unik resa genom kärnvapnens historia. Tittarna kommer att stå i ruinerna efter att bomben fallit över Hiroshima, ta del av ögonvittnesskildringar och förstå hur nedrustning av kärnvapen skulle kunna bli möjlig genom en samlad global insats.

The Day the World Changed, skapad av YesPleaseThankYou, och en förhandsversion av *The Circadian Rhythm*, skapad av HTC VIVE, kan upplevas på Nobel-museet den 6-12 december.

I tillägg kommer det första VR-konstverket av den internationellt erkända konstnären Anish Kapoor att invigas i Göteborg den 9 december i samband med Nobel Week Dialogue.

NOBEL CREATIONS – NOBELPRISET 2017

Kan konstnärliga tolkningar förklara ett Nobelpris? Under december visas studenters gestaltningar av Nobelprisen 2017 i Skrapan på Södermalm, Konserthuset och på Kungliga Musikhögskolan. Utställningarna är ett samarbete mellan Nobel Center c/o och Beckmans Designhögskolan, Fotoskolan STHLM och Kungliga Musikhögskolan.

MUSIK OCH VETENSKAP SOM FÖRÄNDRAR VÄRLDEN

Den 6 december kl. 18.00–19.30 arrangeras en kväll i musiken och vetenskapens tecken på Nobelmuseet i Gamla Stan. Gustavo Dudamel, musikalisk ledare för Los Angeles Philharmonic och dirigent för årets Nobelkonsert, föreläser om sitt arbete med att göra klassisk musik tillgänglig för barn med utgångspunkt i en stark övertygelse om att musik kan förändra världen. Medverkar gör även professor Frank Wilczek som mottog Nobelpriset i fysik 2004, också han med ett brinnande intresse för hur mötet mellan vetenskap och konst kan berika samhället. Studenter från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm bjuder på nykomponerad musik från projektet Nobel Creations.

NOBEL PRIZE CONCERT

Nobel Prize Concert äger rum den 8 december, kl 19.00 på Stockholms Konserthus. Den världsberömda dirigenten Gustavo Dudamel, musikalisk ledare för Los Angeles Philharmonic, kommer att leda Kungliga Filharmonikerna i ett program som består av Mozarts symfoni nr 41 ”Jupiter” och Richard Strauss ”Also sprach Zarathustra”.

Nobelkonserten sänds i sin helhet den 9 december, kl 19.30 i Kulturstudion i SVT2. Nobel Prize Concert är ett samarbetsprojekt mellan Nobel Media och Stockholms Konserthus och ingår i Nobelveckans officiella program.

NOBELDAGEN PÅ NOBELMUSEET

Den 10 december firas Nobeldagen med fri entré till hela Nobelmuseet. Under dagen blir det föredrag om mode, musik, prisutdelning och bankett. Under dagen serveras Nobellunch inspirerad av tidigare års Nobelbanketter. Lunchen har två sittningar, 12.00 och 15.00 och måste förbokas. Prisutdelningarna från både Rådhuset i Oslo och från Konserthuset i Stockholm livesänds på storbildsskärm.

NOBEL WEEK DIALOGUE – THE FUTURE OF TRUTH

Den 9 december samtalar sju Nobelpristagare med några av världens mest inspirerande debattörer och experter under Nobel Week Dialogue i Göteborg. Det årliga evenemanget under Nobelveckan bjuder in till diskussioner kring ett tema, både på plats och online, med syftet att inspirera människor att söka kunskap, ställa frågor och vilja förstå och förbättra världen. I år är temat ”The Future of Truth” - Vad betyder sanning? Vad menas med vetenskaplig sanning? Kan sanningen förändras? Och hur kan fakta kontrolleras?

SJU NOBELPRISTAGARE OCH ETT TJUGOTAL EXPERTER PÅ PLATS

Sju Nobelpristagare deltar i årets Nobel Week Dialogue. Under dagen fylls scenen på Svenska Mässan av föreläsningar, intervjuer och diskussioner i olika spännande konstellationer.

JOSEPH E. STIGLITZ, ekonomipristagare 2001, Zeynep Tufekci, forskare vid North Carolina University och Michael Hayden, tidigare chef för CIA och NSA, ger sig i kast med frågeställningar kring politisk sanning och värdet av tillit under ledning av DN:s chefredaktör Peter Wolodarski. Shirin Ebadi, fredspristagare 2003, föreläser under rubriken ”Min sanning och andra versioner”.

MAGGIE HABERMAN, Vita Huset-korrespondent för The New York Times, dyker in i en diskussion om källkritik tillsammans med Katherine Maher, chef för Wikimedia Foundation, Frank Wilczek, fysikpristagare 2004 och forskare Emma Frans som nyligen fick Stora Journalistpriset i kategorin Årets röst. Steven Chu, fysikpristagare 1997 och USA:s tidigare energiminister, delar med sig av sina tankar kring klimatdebatten.

VÄRLDSPREMIÄR FÖR ANISH KAPOORS NYA VERK I VR

Det första VR-konstverket av den internationellt erkända konstnären Anish Kapoor kommer att invigas i Göteborg den 9 december i samband med Nobel Week Dialogue.

“Into Yourself–Fall is my first VR work. In it I think of the body falling into itself and turning itself inside out. Vertigo as descent inward”, säger Anish Kapoor.

Den brittiske konstnärens arbete har alltid utmanat vår uppfattning av vad som är verkligt – eller sant. Som en del av Nobel Week Dialogues program kommer Anish Kapoor även att ha ett samtal på temat ”Artistic Truth in Virtual Space” med Daniel Birnbaum, chef för Moderna Museet.

PANELDELTAGARE

Namnen på alla de drygt 20 paneldeltagarna finns här: <https://www.nobelprize.org/events/nobel-week-dialogue/2017/event-info/panellists.html>

PROGRAM

The Future of Truth – program:

<https://www.nobelprize.org/events/nobel-week-dialogue/2017/event-info/programme.html>

Evenemanget streamas hela dagen den 9 december på www.nobelweekdialogue.org och man kan delta i diskussionerna via #Nobeldialogue.

POP-UP DIALOG SOM APTITRETARE

Diskussionerna kring temat The Future of Truth inleds med en pop-up dialog i centrala Göteborg redan den 8 december. Där deltar Peter Doherty, medicinpristagare 1996, Orlando von Einsiedel, regissör av den Oscarsbelönade dokumentären om de Vita hjälmarna och forskaren Emma Frans. Pop-up dialogen hålls på Clarion Hotell Post klockan 15.30–16.30. Gratis att delta, ingen föranmälan krävs för platserna.

LUNCHFÖRELÄSNING PÅ GÖTEBORGS UNIVERSITET

Den 8 oktober ger David Gross, fysikpristagare 2004, en lunchföreläsning i Wallenbergsalen på Göteborgs universitet. Föreläsningen är ett samarbete med Göteborgs Universitet och Chalmers Tekniska Högskola.

Nobelprisutdelningen i Stockholm

Komplett program med minutschema bifogas.

Nobeldagen inleds med den traditionsenliga Nobelprisutdelningen i Konserthuset. Här presenteras årets priser för de ca 1 570 gästerna som följer pristagarna när de en efter en tar emot sina medaljer och diplom ur H.M. Konungens hand. Platserna på parkett är i första hand vikta åt pristagarnas familjer, representanter från de prisutdelande institutionerna, regering och riksdag samt diplomatkåren. På podiet är närmare hundra personer placerade. De är ledamöter från Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet och Svenska Akademien, ledamöter i Nobelstiftelsens styrelse samt tidigare pristagare.

Framför dem sitter årets pristagare och delar av den Kungliga familjen: H.M. Konung Carl XVI Gustaf, H.M. Drottning Silvia, H.K.H. Kronprinsessan Victoria och H.K.H. Prins Daniel. På första rad på parkett sitter H.K.H. Prins Carl Philip och H.K.H. Prinsessan Sofia samt H.K.H. Prinsessan Madeleine och herr Christopher O'Neill.

PRESENTATIONSTALEN

Nobelstiftelsens styrelseordförande Professor Carl-Henrik Heldin håller ett inledningsanförande. Därefter presenteras årets Nobelpristagare och ekonomipristagare.

Presentationstalen hålls av

Fysik: Professor Olga Botner

Kemi: Professor Peter Brzezinski

Fysiologi eller medicin: Professor Carlos Ibáñez

Litteratur: Professor Sara Danius

Ekonomi: Professor Per Strömberg

Den högtidliga ceremonin inramas av korta musikaliska inslag och blomsterarrangemang. När ceremonin är över och den Kungliga familjen lämnat podiet kommer familjemedlemmar och kollegor upp på scenen för att gratulera pristagarna.

MUSIKALISKA INSLAG

För musiken under prisutdelningen står Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm under ledning av dirigent Joana Carneiro, en av världens mest framstående unga dirigenter och känd för sina livfulla framträdanden. År 2009 blev hon utnämnd till musikdirektör för Berkeley Symphony och blev då den tredje musikdirektören i orkestrens 40-åriga historia. Hon tjänar för närvarande som officiell gästdirigent av Gulbenkian Orchestra. År 2014 utnämndes hon som huvuddirigent för Orquesta Sinfonica Portuguesa och Teatro Nacional de São Carlos. Hon har lett Kungliga Filharmoniska Orkestern vid flera tillfällen.

Solister vid prisutdelningen är sopranen Camilla Tilling samt trumpetaren Joakim Agnas.

BLOMSTERARRANGEMANGEN I KONSERTHUSET

För att hylla Alfred Nobel, som tillbringade sina sista år i San Remo där han dog den 10 december 1896, skickar Regione Liguria, Comune di Sanremo och Handelskammaren Riviere di Liguria varje år blommor för utsmyckningen av Konserthuset och Stadshuset.

För 17 året i rad har Helén Magnusson, chefsflorist på Hässelby Blommor designat blomsterdekorationerna till prisutdelningen. Tillsammans med 12 florister arbetar hon i fyra dagar med att skapa dekorationerna som ska pryda stora scenen på Konserthuset.

Blommorna som odlas och skänks ifrån San Remo levererades till Hässelby blommor den 4 december. Arbetet med att föpreparera de 20 000 blommorna påbörjas omgående.

I år träder vintern in på scenen. Genom blommor i vita nyanser tillsammans med kall grågrön grönska får gästerna ta del av den svenska vintern inne i Konserthuset.

Ca 300 kg grönt och 25 000 blommor fördelas på nejlikor i vita och cremefärgade nyanser, vit chrysantemum, vita orkidéer, eucalyptus, vit amaryllis, rosor, ranunkler och franska tulpaner i olika vita och cremefärgade nyanser samt olika sorters vintergröna växter.

Fonden (den bakre väggen) pryds av en rabatt med ranunkler, lisianthus, nejlikor, rosor och eucalyptus.

Den magnifika blomsterväggen i mitten, som är 15 kvm stor, kläs in med 9 000 rosor, nejlikor och chrysantemum i vita och cremefärgade nyanser.

Nobelbanketten

Minutschema bifogas

Efter ceremonin i Konserthuset tar kvällens bankett i Stadshuset vid. Programmet för banketten följer traditionen och börjar med de Kungligas och övriga hedersgästers intåg i procession i Blå Hallen klockan 19.00. Innan dess har hedersgästerna presenterats för Kungafamiljen i Prinsens Galleri. Bakom ceremonimästaren går två marskalkar följda av H.M. Konungen med bordsdam och H.M. Drottningen med Nobelstiftelsens ordförande och tillika kvällens värd, professor Carl-Henrik Heldin. Från 113 gäster vid den första banketten, i Spegelsalen på Grand Hôtel år 1901, har Nobelbanketten idag ca 1 350 gäster.

Årets kock är Tom Sjöstedt och årets konditor är Daniel Roos, båda hyllade svenska matinspiratörer.

TOM SJÖSTEDT driver restaurangen Lilla Ego tillsammans med Daniel Räms. Tom blev utsedd till Årets kock 2008. Han var medlem i svenska Kocklandslaget 2005–2012 och vann bland annat OS-guld med dem 2012.

Nobelmenyn är uppbyggd kring förstklassiga råvaror och svenska smaker. Tom arbetar helst med råvaror i sin naturliga form under rätt säsong. I årets bankettmeny låter han grönsaker spela en viktig roll och för första gången på många år serveras en helvegetarisk förrätt. Tom berättar gärna om att skapa förväntningar och bygga upp små överraskningar under måltiden, vilket kommer att erfaras under menyn.

DANIEL ROOS, som för fjärde året i rad ansvarar för desserten, var medlem i svenska Kocklandslaget 2009–2012, som vann guld i Culinary Olympics 2012. Han driver restaurang K-märkt och K-märkt Patisserie & Bageri. Daniel skapade även desserten på Kronprinsessan Victorias bröllop 2010.

Arbetet med menyn för Nobelbanketten har pågått sedan tidig vår med ett antal tillagningar och provsmakningar.

Menyn har utvecklats i nära samarbete med Nobelstiftelsens gastronomiska rådgivare Restaurangakademiens kreativa ledare Fredrik Eriksson, Långbro Vårdshus, och Gert Klötzke, professor i gastronomi vid Umeå Universitet samt Stadshusrestaurangers kökschef Gunnar Eriksson. Menyn avslöjas först då alla gäster har satt sig till bords kl. 19.00.

Dukningen sker med Nobelservisen som togs fram till Nobelprisets 90-årsjubileum 1991 av de tre svenska formgivarna Karin Björquist (Rörstrand/Gustavsberg), Gunnar Cyrén (Orrefors) och Ingrid Dessau (Klässbols Linneväveri). Till de drygt 60 borden i Blå Hallen används ca 500 meter linneduk och den omsorgsfulla dukningen omfattar inte mindre än ca 7 000 delar i porslin, ca 5 400 glas och ca 10 000 bestick. I år är sjätte året då Stadshusrestauranger, med VD Maria Stridh, ansvarar för middagens genomförande på Nobelbanketten. Kökschef Gunnar Eriksson gör sin femtonde Nobelbankett.

Under kvällen arbetar totalt ett 40-tal kockar och 190 servitörer och servitriser.

I år serveras för fjärde gången Nobelmuseets eget te, Nobel Museum Tea Blend, som skapats till ära av Alfred Nobel. Från Nobelmuseets håll berättar man följande: ”För att hedra Alfred Nobel har vi komponerat en speciell teblandning. Blandningen är baserad på ett kinesiskt Keemun-te som framställs i Qimen-distriktet i provinsen Anhui”. Nobel Museum Tea Blend har skapats i samarbete med tespecialisten Vernon Mauris och säljs exklusivt på Nobelmuseet i Stockholm.

DIVERTISSEMENT

I år samspelar musik, mat och blomsterarrangemang i en hyllning till det arktiska islandskapet.

Det musikaliska divertissementet i tre akter är inspirerat av is och norrsken, Aurora Borealis, och producerat av Lisa Långbacka och Mats Jankell. Musiken är en hyllning till naturen i norr och rör sig från isinstrumentens toner till ljudet av smältvattnet. Blå hallens blomsterdekorationer samspelar med ljussättningen och isskulpturer, skapade av Ishotellet i Jukkasjärvi. Framträder under kvällen gör bland andra Cullbergbaletten, Ane Brun, Lena Willemark och Lisa Långbacka. De senare två med stycken som har specialkomponerats för Nobelbanketten. Även Cullbergbaletten framför ett verk som har skapats speciellt för det här tillfället.

Ane Brun om sitt förhållande till naturen och det nordiska klimatet:

”Jag växte upp nära det stora havet på nordvästkusten i Norge, med vinterstormar och kraftiga vindar både inne i fjordarna och i yttre skärgården. Kraften från havet och vågorna finns lagrad i min själ, i mina celler. Och jag har också lärt mig att ha stor respekt för dess övermakt. Man kan inte stå emot naturen när den ställer in högsta växeln. Vi människor blir i sammanhanget mycket hjälplösa, något jag tror vi också märker mer och mer i klimatförändringarnas spår.”

Sångerskan Lena Willemark om sin uppväxt i Älvdalen i norra Sverige:

”Mitt minne är att det ofta var norrsken när jag växte upp. Och då och då bredde det sig ut över hela himlen med ormar och språk. Gardiner av ljus. Det var fantastiskt, som om någon talade till oss människor från andra världar. Isen talar också. Och under isen hörs också musiken.”

LISA LÅNGBACKA har sitt ursprung i folkmusiken men en öppenhet för andra genrer som tar henne och hennes dragspel till olika musikaliska världar, från samarbeten med pop, jazz och folkmusiker till opera och teater. Lisa har en magisterexamen från Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. År 2015 valdes Lisa Långbacka till årets ackordionist av Swedish Accordion Association.

CULLBERGBALETTEN är ledande för samtida dans i Sverige med turnéer över hela världen. Cullbergbaletten arbetar med en rad internationella koreografer och artister. För närvarande har de 16 dansare från nästan lika många länder, och gästdansare är kontinuerligt inbjudna till olika projekt.

ANE BRUN, sångare och låtskrivare, har en av Skandinaviens mest karakteristiska röster, och kan höras på ett dussin album sedan debuten 2003 med Spending Time with Morgan. Sedan dess har hon fått tre norska Grammy-priser, hennes album toppar listorna och säljer platina i Skandinavien samtidigt som hon når allt större internationellt erkännande.

LENA WILLEMARCK har blivit ett centralt inslag i svensk folkmusik och är en banbrytande sångerska som skär över genrer. Från sin uppväxt i Älvdalen bär hon en musikalisk skatt men har efter år på Musikhögskolan i Stockholm ständigt utökat sitt uttryck. Willemarck har fått många utmärkelser, inklusive fem Grammys.

MALIN BROMAN började spela fiol vid fem års ålder. Hon fördjupade sina studier vid Kungliga Musikhögskolan i Köpenhamn och Guildhall School of Music & Drama i London. Höjdpunkter i hennes framgångsrika solokarriär inkluderar föreställningar med Göteborgs symfoni och Sveriges radioorkester. År 2015 gick hon in som konstnärlig chef för Musica Vitae Chamber Orchestra. Malin Broman är medlem av Kungliga Musikaliska Akademien.

MUSICA VITAE CHAMBER ORCHESTRA är en ensemble som är, och ger, levande musik. Konstmusikens hela spännvidd hanteras med yttersta precision och elegans av de 15 strängspelarna. Malin Broman, ensemblens konstnärliga ledare, presenterar musikaliskt okonventionella konstellationer och utvecklar ständigt nya kontakter med ledande solister, ledare och kompositörer över hela världen.

ULLA PIRTTIJÄRVI är en traditionell yoiker, sångare och kompositör. Hon växte upp i en renherdefamilj på gränsen mellan Finland och Norge och är en av de ledande samiska artisterna och sjunger i konstellationer som ULDA och Transjoik. Ulla Pirttijärvi har mottagit Áillohaš-priset och kulturpriset från Samerådet.

TERJE ISUNGSET är slagverkare och kompositör från Norge. Han är känd för att tillverka sina egna instrument ur naturelement som stenar, trä och is. Isungsetdtt uppfann ismusikbegreppet 1999 och han ses fortfarande som den enda professionella ismusikern i världen.

SEBASTIAN RING är professionell musiker, kompositör och slagverkare. Sebastian Ring har arbetat för flera musik- och teaterinstitutioner i Sverige. Under sin karriär har han också spelat in och turnerat i stor utsträckning med den svenska slagverksensemblen Komodo och popgruppen SeLest. Han har även samarbetat med artister som Mia Skäringer och First Aid Kit.

LUDVIG DAAE är en norsk koreograf och dansare. Han turnerar för närvarande med två egna shower; ”Hyperfruit”, ett dans- och filmsamarbete med Joanna Nordahl, och Daaes senaste föreställning Dance To Dance To som hade premiär i februari 2017 och på vilket Nobelbankettens framförande är baserat på.

ADOLF FREDRIKS KYRKAS KAMMARKÖR är en kör kopplad till Adolf Fredriks kyrka, i Stockholm. Repertoaren är mestadels klassisk, både sakral och profan. Kören har deltagit i flera körtävlingar och senast på XIV International Choir Festival i Tallinn, Estland, där den tilldelades Grand Prix på festivalen.

MATS JANKELL har en lång erfarenhet av att regissera stora evenemang och producerade divertissementet på Nobelbanketten 2015. Han har även gjort dokumentärer med ledande musikartister som Rolling Stones, Bruce Springsteen och Anni Lennox.

BLOMSTERARRANGEMANGEN I STADSHUSET

För tredje året i rad ansvarar Per Benjamin för blomsterdekorationerna i Stadshuset. Per Benjamin vann florist-VM 2002 och har sedan dess varit verksam på den internationella scenen.

Temat för årets blomsterdekorationer beskriver en vinterdag då isens och snöns alla färger framträder i reflektionerna av solljuset och norrskenet. Formerna är strama och geometriska men i dem rymms blomstrande liv och rörelse.

Honnörsbordet är en lång blomstrande bädd av drivsnö där obelisker av is sakta smälter som dagsmeja en solig vinterdag. Under isobeliskerna, samt på de rimfrostdäckta istapparna på pelarna, installeras ett ljus som förändrar upplevelsen av blomsterdekorationernas i takt med musiken.

San Remo har skänkt blommorna i Stadshuset, liksom blommorna i Konserthuset. Per valde nejlika som huvudblomma till Bankettens utsmyckningar då nejlika är en av de mest kända blommorna från San Remos odlingar och Pers personliga favorit. I år används ca 25 000 stjärkar, blommor och grönt för att dekorera Stadshuset.

TACKTAL

I slutet av kvällen uppvaktar studenter med fanborg i trappan och på balustraden. Högskolor och universitet från hela landet finns representerade i fanborgen. I samband med att kaffe och avec serveras ger pristagarna sina tacktal. Dessa annonseras av kvällens toastmaster Johanna Kuniholm. Endast en pristagare från varje prisgrupp håller tal, i Nobelordning, det vill säga i den ordning som Alfred Nobel angav priserna i sitt testamente;

Fysik: Rainer Weiss

Kemi: Jacques Dubochet

Medicin: Michael Rosbash

Litteratur: Kazuo Ishiguro

Ekonomi: Richard H. Thaler

KVÄLLEN AVSLUTAS

Banketten avslutas ca klockan 22.50. Dansen öppnas då i Gyllene Salen av orkestern Ambassadeur.

NOBELDIPLOM OCH MEDALJER

Nobelmedaljer och Nobeldiplom ställs ut i Gyllene Salen under Nobelbanketten. Richard Vakil har i år gjort konstverken i diplomerna till Nobelpristagarna i fysik, Berndt Wennström har skapat konstverken i diplomerna till kemipristagarna och Ingela Berntsson har utfört konstverket i diplomerna till ekonomipristagarna.

För diplomerna för fysik, kemi och ekonomi har Marie A Györi gjort kalligrafin medan Marianne Pettersson Soold har gjort monogrammen. Susan Duvnäs står för kalligrafin i både litteraturpristagarens och medicinpristagarens diplom.

För bindningen av samtliga diplom ansvarar Leonard Gustafssons Bokbinderi AB, etablerat 1888 och lokaliserat på Östermalm i Stockholm.

2017 års Nobelmedaljer är tillverkade av Svenska Medalj i Eskilstuna. Etuierna som medaljerna ligger i är ett hantverk utfört av Anders Erikssons etuiverkstad.

TIDIGARE NOBELPRISTAGARE

I år närvarar en rad tidigare Nobelpristagare vid Nobelpristutdelningen och Nobelbanketten. Dessa är Elizabeth H Blackburn (medicin 2009), Linda Buck (medicin 2004), Serge Haroche (fysik 2012), Edvard I Moser (medicin 2014), Dan Shechtman (kemi 2011), Frank Wilczek (fysik 2004), David Gross (fysik 2004), Joseph Stiglitz (ekonomi 2001), Michael Levitt (kemi 2013), Peter Doherty (medicin 1996), Shirin Ebadi (fred 2003), Steven Chu (fysik 1997), Sheldon Glashow (fysik 1979), Samuel Ting (fysik 1976), Eric S Maskin (ekonomi 2007), Carlo Rubbia (fysik 1984), Thomas A Steitz (kemi 2009), Torsten Wiesel (medicin 1981), Bengt Samuelsson (medicin 1982) och Roger D Kornberg (kemi 2006).

Nobelveckan avslutas

INSPELNING AV NOBEL MINDS

Sedan 1960-talet har pristagarna under Nobelveckan samlats för den anrika TV-diskussionen Nobel Minds (Snillen spekulerar). Programmet har en populärvetenskaplig prägel och tar upp allmänna frågor om vetenskap och forskning. Programmet spelas in den 11 december i Grünewaldsalen på Konserthuset och i publiken finns ett antal studenter samt några av pristagarnas gäster. Programmet produceras av Sveriges Television och BBCWorld. Diskussionen leds av BBC's Zeinab Badawi.

NOBELPRISTAGARNA BESÖKER NOBELSTIFTELSEN

Den 11, 12 och 13 december gör pristagarna individuella besök på Nobelstiftelsen. Här återfår de sina medaljer och diplom som under Nobelbanketten har ställts ut i Gyllene Salen. På Nobelstiftelsen diskuteras också detaljerna kring överföringen av prispengarna. Den 12 december bjuds pristagarna in till en mottagning på Nobelstiftelsen.

NOBELPRISTAGARE TILL RIKSDAGEN

Den 12 december är alla riksdagsledamöter inbjudna av talmannen för att träffa några av årets Nobelpristagare. Seminariet arrangeras tillsammans med Nobel Center och handlar om hur vägen till ett Nobelpris kan se ut och vilken roll våra politiker kan spela för forskningen.

NOBELVECKANS OFFICIELLA PROGRAM AVSLUTAS

Pristagarna deltar i en rad aktiviteter utanför Nobelveckans officiella program. Den 12 december anordnas seminarier på Karolinska institutet och på Handelshögskolan. Dessutom hyllar Dramaten traditionsenligt årets Nobelpristagare i litteratur med ett evenemang på Stora scenen den 12 december kl. 19.00. Medverkar gör årets pristagare Kazuo Ishiguro i samtal med Malin Ullgren, Dagens Nyheters litteraturredaktör, samt skådespelare från Dramatens ensemble.

UNIVERSITETS BESÖK OCH LUCIAFIRANDE

Från den 13 december och framåt har pristagarna bjudits in till en rad universitet och högskolor. Många pristagare besöker Uppsala universitet. Örebro universitet och Alfred Nobels Björkborn i Karlskoga får besök av medicinpristagarna Rosbash och Young medan kemipristagaren Jacques Dubochet föreläser på Umeå universitet. Pristagarna bjuds också in att delta i Stockholms universitets studentkårs Luciabal eller Medicinska föreningens Luciabal på kvällen den 13 december.

Följ Nobelpriset

NOBELPRISETS DIGITALA KANALER

Nobelprisets digitala kanaler ska engagera, inspirera och informera om Nobelpriset och samtidens stora frågor inom vetenskap, humanism och fred. Ambitionen är att nå ut globalt och den digitala tillväxten har varit stark de senaste två åren. På Facebook har Nobelpriset fler än 3 950 000 följare, på Twitter över 300 000, och på Instagram växer följarskaran snabbt. På senare tid har man satsat redaktionellt på att berätta och förklara i video-form och även sända live från möten runtom i världen och naturligtvis från tillkännagivandena av de nya Nobelpriserna. Vid årets tillkännagivanden nåddes i snitt 13 miljoner individer per dag via Nobelprisets digitala kanaler.

På sajten *nobelprize.org* ryms officiell information om alla pristagare sedan 1901. Med Nobelpriset som röd tråd binder man i de digitala kanalerna samman historia med samtid och framtid. Här har man tillgång till en mängd berättelser och kan blanda Nobelprisbelönade upptäckter som DNA, gravitationsvågor, ihärdigt fredsarbete, banbrytande litterära verk och livsöden med diskussioner om artificiell intelligens och receptet på framtidens utbildning.

Publiken som följer Nobelprisets digitala kanaler kan beskrivas som global, nyfiken och engagerad. Det är människor intresserade av att diskutera och vara en del av samhällets utveckling. Många av dem finns i länder som Indien, Brasilien, USA, Egypten, Japan, England och Nigeria. Nobelprisets digitala kanaler når ungefär lika många kvinnor som män och den största åldersgruppen är 18–25 år.

Det som engagerar särskilt är de berättelser som sprids om nyttan av Nobelprisbelönade upptäckter och gärningar, hur de har bidragit till en bättre värld.

NOBELPRIZE.ORG

Prisutdelningsceremonierna i Oslo och Stockholm kommer att sändas live på Nobelprize.org, kl. 13.00 respektive 16.30, den 10 december. Presentationstalen vid prisutdelningarna publiceras i sin helhet vid samma tidpunkter och menyn från Nobelbanketten i Stockholms Stadshus publiceras kl. 19.00. Under kvällen publiceras även pressbilder på de olika rätter som har serverats under kvällen. De tacktal som hålls av pristagarna under banketten kommer att läggas ut senare samma kväll. Bordsplaceringen för huvudbordet kommer dock att publiceras den 9 december kl. 10.00. Nobelföreläsningarna sänds live på Nobelprize.org vid de tidpunkter som angivits ovan.

SÄNDNINGAR I SVT

Sveriges Television direktsänder från Nobelprisutdelning och Nobelbankett. Förutom direktsändningar från Konserthuset och Stadshuset den 10 december sänder SVT under perioden 5 till 10 december live-programmet Nobelstudion. Dessutom sänds porträtt av Nobelpristagarna, deras Nobelföreläsningar samt Nobel Week Dialogue under december. Nobelkonserten direktsänds i SVT Play fredag 8 december kl. 19.00, samt i SVT2 lördag 9 december kl. 21.00.

INTERNATIONELL DISTRIBUTION AV PROGRAMMEN

Internationell media som sprider TV-materialet från Nobelprisutdelning är European Broadcasting Union (EBU) som även sprider material från banketten samt Associated Press Television News (APTN) och Thomson Reuters.

NOBEL CENTER OCH NOBELMUSEET

Nobelpriset visar att idéer förändrar världen. Nobelpristagarnas mod, kreativitet och envishet inspirerar och ger hopp för framtiden. Med utgångspunkt i Nobelprisets unika kombination av ämnesområden – naturvetenskap, litteratur och fred – vill Nobel Center bjuda in till utställningar, skolprogram, föreläsningar och samtal om vår tids stora frågor. Nobel Center blir ett naturligt besöksmål för människor från hela världen – turister, stockholmare, forskare och skolelever.

Under de senaste 20 åren har en publik verksamhet kring Nobelpriset vuxit fram med skolprogram för tusentals nyfikna elever. Utställningar, internationella möten, digitala kanaler och aktiviteter i Stockholm och Oslo har bidragit till nya möten mellan människor. Människor som vågar ifrågasätta, som vill ställa nya frågor och tänka nya tankar. Människor som vill bidra till en bättre värld. Det finns många goda erfarenheter att dra nytta av och ny verksamhet utvecklas parallellt inför öppnandet av Nobel Center. Under 2016 har det handlat om samarbeten med bl.a. bibliotek och teatrar. Seminarier och diskussioner där stockholmare och turister fått både fira och lära sig mer om årets Nobelpris. En första internationell konferens för lärare, Nobel Teacher Summit, samlade 350 lärare från 15 länder. Det var startskottet för Nobel Centers stora satsning på att skapa ett globalt nätverk för lärare och skolledare.

Arbetet med att förverkliga Nobel Center inleddes 2011. Efter en omfattande arkitekttävling stod det 2014 klart att David Chipperfield och Christoph Felger hade vunnit tävlingen om att utforma byggnaden. Utvecklingen av Nobel Center sker i nära samverkan med Stockholms stad som äger den mark på Blasieholmen där Nobel Center ska byggas. Ambitionen är att ta emot drygt 600 000 besökare per år.

Under flaggen *Nobel Center c/o* kommer Nobelprisets publika verksamhet att dyka upp på olika platser runt om i Stockholm och i de befintliga lokalerna i Nobelmuseet i Gamla Stan. Utöver ny skol- och programverksamhet kan besökarna på museet ta del av basutställningen *Människor, miljöer och kreativitet* som via Nobelpristagarna undersöker de egenskaper som karaktäriserar individens kreativa förmåga. Nobelmuseet har dagliga visningar, bistro, butik och bibliotek.

<http://www.nobelcenter.se>

Historisk bakgrund

NOBELPRISUTDELNINGEN

Nobelprisutdelningen fann sina grundläggande former redan 1901. Programmet var under de första åren i allt väsentligt detsamma som nu, men det fanns skillnader i hur ceremonin utformades. Såväl pristagare som Kungafamiljen satt på parketten, och på scenen fanns en orkester eller kör. Där fanns också blomsterdekorationer och samma byst på Alfred Nobel som fortfarande används. För dekorationerna ansvarade slottsarkitekten Agi Lindegren. Till och med 1925 delades Nobelpriset ut i Musikaliska Akademien, men när Stockholms Konserthus stod klart 1926 började Nobelpriset delas ut där. Så har skett med undantag för 1971 och 1972 när en renovering fick utdelningen att flytta till först Filadelfiakyrkan och sedan S:t Eriksmässan i Älvsjö. 1975 användes S:t Eriksmässan igen, i samband med prisets 75-årsjubileum. 1991 delades priset ut i Globen. Under åren 1914–1919 och 1939–1944 var prisutdelningen inställd på grund av världsläget, och 1924 på grund av att inga pristagare kom till Stockholm.

Nobelprisutdelningen sändes i radio för första gången 1928, och redan 1950 gjordes en provsändning för TV. Regelbundet har den dock sänts sedan 1959. På de tidiga Nobelprisutdelningarna spelades i huvudsak svensk musik. Med tiden försökte man anpassa musikvalen efter pristagarnas födelseländer, men idag letar man efter lämplig tematik i en varierad repertoar. Vid inledningen och avslutningen återkommer samma musikstycken: först *Kungssången* och därefter Mozarts *Marsch i D-dur, k. 249* vid pristagarnas intåg. Ceremonin avslutas med *Du gamla, du fria* och därefter *Drottningens av Saba festmarsch* av Hugo Alfvén.

NOBELBANKETTEN

Banketten som följer på prisutdelningen har växt från en mindre middag för Nobelpristagarna och representanter för de prisutdelande institutionerna till en internationellt uppmärksammat fest.

Under de första decennierna bjöds mellan 100–300 personer, och middagarna bestod av fem rätter. Man inledde med hors d'oeuvre eller soppa, och åt sedan fisk, kött och fågel, samt dessert. I takt med att gästernas antal har ökat så har antalet rätter minskat, först till fyra och sedan till dagens tre. Menyerna har också fått alltmer genomtänkta teman, med grunden i det svenska köket.

Fram till 1933 ägde banketten rum på Grand Hôtel. Redan 1930 hade man haft banketten i Gyllene salen, men gick tillbaks till Grands Spegelsal. 1933 var man i Royals vinterträdgård. Från 1934 har banketten hållits på Stockholms Stadshus varje år, först i Gyllene Salen och från 1974 i Blå Hallen. Undantagen är dels 1924, när festligheterna ställdes in eftersom alla pristagare var förhindrade att närvara, 1956 när man med hänsyn till det politiska läget (Sovjetunionens inmarsch i Ungern) valde en mindre middag i Börssalen, samt krigsåren 1914–1919 och 1939–1944.

ALFRED NOBEL

Alfred Nobel (1833–1896) är mest känd som dynamitens uppfinnare. Han var också en affärsman med en omfattande internationell verksamhet. Han föddes i Stockholm, men tillbringade större delen av sitt liv utanför Sveriges gränser, i bl.a. S:t Petersburg, Hamburg, Paris och San Remo. Hans liv bestod till stor del av resor och arbete, och han bildade aldrig familj. Som ung var Nobel intresserad av litteratur, men hans utbildning var inriktad på naturvetenskap. Vid en vistelse i Paris kom han i kontakt med nitroglycerin, ett effektivt men farligt sprängämne. Dynamiten, en blandning mellan nitroglycerin och sanden kiselgur, var Nobels sätt att göra sprängämnet säkrare och mer hanterbart. Detta ledde till ett industriellt genombrott, och drygt 90 fabriker inrättades, i 20 länder. Redan under sin levnad var Nobel en filantrop. Inte minst var han inblandad i den europeiska fredsrörelsen. Nobel var präglad av upplysningens ideal – vilket syns i det testamente han undertecknade i Paris, 27 november 1895. Där stipulerade Nobel att hans förmögenhet skulle omvandlas till en fond, vars ränta skulle utgöra priser till personer som ”hafva gjort menskligheten den största nytta”. Sammansättningen av priskategorier visar på bredden i Nobels tänkande. För att skapa en fredligare och mer välmående värld behövdes framsteg inom såväl vetenskap som litteratur, liksom politiska strävanden.

ATT UTSE NOBELPRISTAGARE

Arbetet med att utse Nobelpristagare bygger på ett nomineringsförfarande, vars former utarbetades under förhandlingar 1897–1900. För varje priskategori finns en Nobelkommitté, och i september skickar denna ut inbjudningar till akademiledamöter, universitetsprofessorer, andra forskare, parlamentsledamöter, tidigare Nobelpristagare m.fl. att inkomma med förslag. Dessa ska vara kommittén tillhanda senast 31 januari. Från februari till början på oktober arbetar sedan de prisutdelande institutionerna med att utvärdera förslagen. När beslutet fattas så meddelas pristagaren och sedan allmänheten vid en presskonferens. 1968 instiftades Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till minne av Alfred Nobel, som delas ut vid samma prisceremoni. Pristagarna utses av Kungliga Vetenskapsakademien, men priset finansieras av Sveriges Riksbank.

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELPRISUTDELNINGEN 2017

- 16.30 *Virvel*, intåg kungafamiljen, *Kungssången*
 16.31 *Marsch D-dur*, KV 249 av Wolfgang Amadeus Mozart, intåg pristagare
 16.35 Tal av professor Carl-Henrik Heldin, ordförande i Nobelstiftelsens styrelse
 16.43 *2nd movement Alla siciliana* från Gaelic Symphony

FYSIK

- 16.51 Överlämnande av 2017 års Nobelpris i fysik till professor Emeritus Rainer Weiss, professor Emeritus Barry C. Barish och professor Emeritus Kip S. Thorne efter presentationstal av professor Olga Botner

KEMI

- 16.58 Överlämnande av 2017 års Nobelpris i kemi till Honorary professor Jacques Dubochet, professor Joachim Frank och Dr Richard Henderson efter presentationstal av professor Peter Brzezinski
 17.05 *Aria "Jauchzet Gott in allen Landen"* från *Cantata No. 51* av Johann Sebastian Bach
 Solist: Camilla Tilling, sopran, Joakim Agnas, trumpet

FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

- 17.11 Överlämnande av 2017 års Nobelpris i fysiologi eller medicin till professor emeritus Jeffrey C. Hall, professor Michael Rosbash och professor Michael W. Young efter presentationstal av professor Carlos Ibáñez
 17.18 *Liebesbriefchen* av Eric Wolfgang Korngold
 Solist: Camilla Tilling, sopran

LITTERATUR

- 17.21 Överlämnande av 2017 års Nobelpris i litteratur till Kazuo Ishiguro efter presentationstal av professor Sara Danius
 17.27 *Congratulations från Frösö Flowers* av Wilhelm Peterson-Berger

EKONOMI

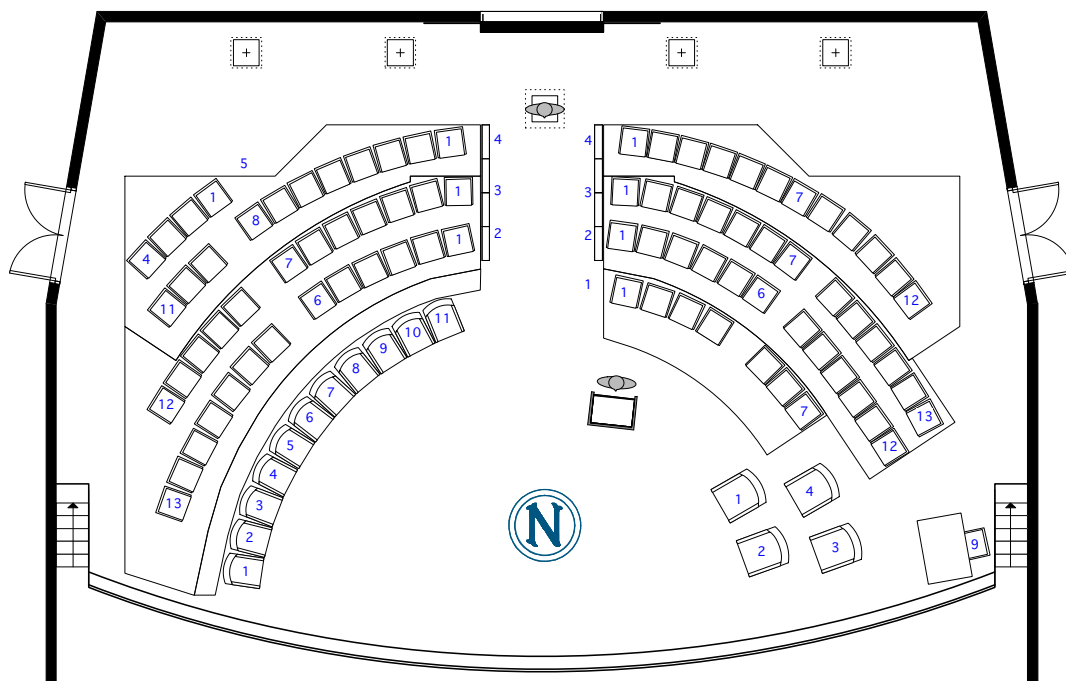
- 17.31 Överlämnande av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne för 2017 till professor Richard H. Thaler efter presentationstal av professor Per Strömberg
 17.37 *Du gamla, Du fria*
 17.39 *Drottningen av Sabas festmarsch* ur *Den förlorade sonen* av Hugo Alfvén spelas medan gästerna lämnar salen
 ca 17.42 Ceremonin avslutas

MUSIKEN FRAMFÖRS AV:

Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm

Dirigento: Joana Carneiro

PODIEPLACERING VID NOBELPRISUTDELNINGEN 2017

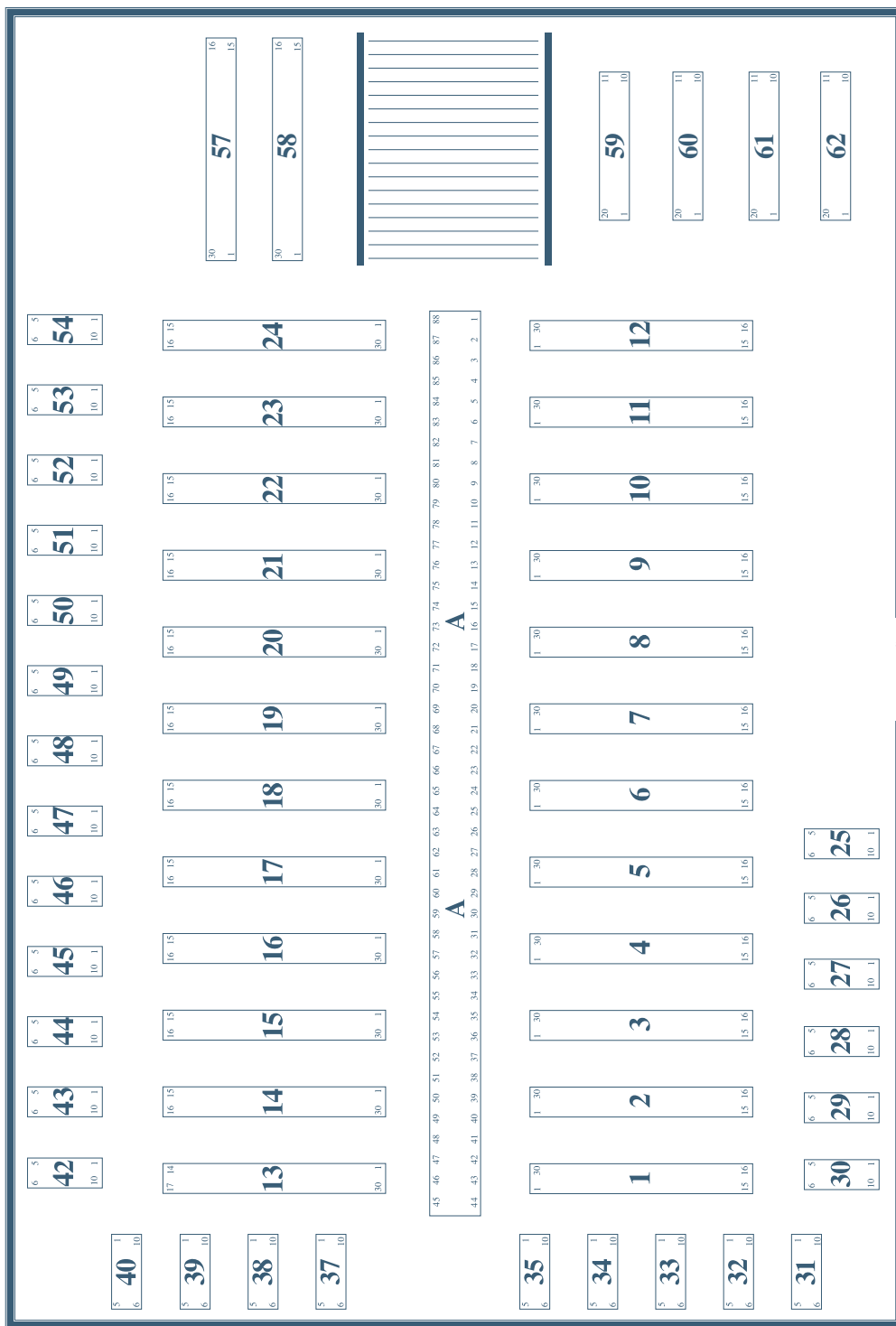
			Sida	Rad	Plats
	H.M. Drottningen		Höger		1
	H.M. Konungen		Höger		2
	H.K.H. Kronprinsessan		Höger		3
	H.K.H. Prins Daniel		Höger		4
Professor	Grandin		Karl	Höger	9
Professor	Heldin		Carl-Henrik	Höger	1
Professor	Hansson	K.	Göran	Höger	1
Nobelstiftelsens VD, Dr	Heikensten		Lars	Höger	1
Professor	Danius		Sara	Höger	1
Civilekonom	Nicolin	R.	Tomas	Höger	1
Professor	Perlmann		Thomas	Höger	1
Professor	Ingelman		Gunnar	Höger	1
Professor	Larsson		Mats	Höger	2
Professor	Hansson		Thors Hans	Höger	2
Professor	Haviland	B.	David	Höger	2
Professor	Irbäck		Anders	Höger	2
Professor	Snogerup Linse		Sara	Höger	2
Professor	Brzezinski		Peter	Höger	2
Professor	Botner		Olga	Höger	2
Professor	von Heijne		Gunnar	Höger	2
Professor	Mårtensson		Nils	Höger	2
Professor	Danielsson		Ulf	Höger	2
Professor	Ibáñez		Carlos	Höger	2
Professor	Strömberg		Per	Höger	2
Professor	Gustafsson		Claes	Höger	3
Professor	Åqvist		Johan	Höger	3
Professor	Somjai		Peter	Höger	3
Professor	Ramström		Olof	Höger	3
Professor	Linke		Heiner	Höger	3
Professor	Zierath	R	Juleen	Höger	3
Professor	Sjögren		Camilla	Höger	3
Professor	Wedell		Anna	Höger	3
Professor	Olsson		Tomas	Höger	3
Direktör	Berge		Gunnar	Höger	3
Professor	Björner		Anders	Höger	3

				Sida	Rad	Plats
Professor	Moberg		Christina	Höger	3	12
Dr	Björck		Jonas	Höger	3	13
Professor	Schneider		Gunter	Höger	4	1
Professor	Ernfors		Patrik	Höger	4	2
Professor	Höög		Christer	Höger	4	3
Professor	Kiehn		Ole	Höger	4	4
Professor	Larsson		Nils-Göran	Höger	4	5
Professor	Andersson		Jan	Höger	4	6
Professor	Holmdahl	M:son	Rikard	Höger	4	7
Professor	Kämpe		Olle	Höger	4	8
Professor	Kärre		Klas	Höger	4	9
Professor	Masucci		Maria	Höger	4	10
Professor	Smith		Edvard	Höger	4	11
Professor	Toftgård		Rune	Höger	4	12
Professor emeritus	Weiss		Rainer	Vänster		1
Professor emeritus	Barish	C.	Barry	Vänster		2
Professor emeritus	Thorne	S.	Kip	Vänster		3
Honorary Professor	Dubochet		Jacques	Vänster		4
Professor	Frank		Joachim	Vänster		5
Dr	Henderson		Richard	Vänster		6
Professor emeritus	Hall	C.	Jeffrey	Vänster		7
Professor	Rosbash		Michael	Vänster		8
Professor	Young	W.	Michael	Vänster		9
Herr	Ishiguro		Kazuo	Vänster		10
Professor	Thaler	H.	Richard	Vänster		11
Professor	Ting	C.C.	Samuel	Vänster	2	1
Professor	Glashow		Sheldon	Vänster	2	2
Professor	Rubbia		Carlo	Vänster	2	3
Dr	Chu		Steven	Vänster	2	4
Professor	Gross	J.	David	Vänster	2	5
Professor	Wilczek		Frank	Vänster	2	6
Professor	Haroche		Serge	Vänster	2	7
Professor	Steitz	A	Thomas	Vänster	2	8
Professor	Shechtman		Dan	Vänster	2	9
Professor	Levitt		Michael	Vänster	2	10
President Emeritus	Wiesel	N.	Torsten	Vänster	2	11
Professor	Samuelsson		Bengt	Vänster	2	12
Professor	Doherty		Peter	Vänster	2	13
Professor	Buck		Linda	Vänster	3	1
Professor	Blackburn	H.	Elizabeth	Vänster	3	2
Professor	Moser	I.	Edvard	Vänster	3	3
Fru	Ebadi		Shirin	Vänster	3	4
Professor	Stiglitz		Joseph	Vänster	3	5
Professor	Maskin	S.	Eric	Vänster	3	6
Professor	Allén		Sture	Vänster	3	7
Författare, Professor	Espmark		Kjell	Vänster	3	8
Författare	Wästberg		Per	Vänster	3	9
Professor	Engdahl		Horace	Vänster	3	10
Professor	Ralph		Bo	Vänster	3	11
Professor	Englund	M.	Peter	Vänster	3	12
Författaren	Lugn		Kristina	Vänster	4	1
Författare	Svenbro		Jesper	Vänster	4	2
Professor	Olsson		Anders	Vänster	4	3
Professor	Riad		Tomas	Vänster	4	4
Författare	Östergren		Klas	Vänster	4	5
Författare	Stridsberg		Sara	Vänster	4	6
Professor	Persson		Torsten	Vänster	4	7
Professor	Krusell		Per	Vänster	4	8
Professor	Svensson		Jakob	Vänster	4	9
Professor	Gårdenfors		Peter	Vänster	4	10
Professor	Johannesson		Magnus	Vänster	4	11
Professor	Mörk		Eva	Vänster	5	1
Professor	Rootzén		Holger	Vänster	5	2
Professor	Hassler		John	Vänster	5	3
Professor	Fredriksson		Peter	Vänster	5	4

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELBANKETTEN 2017

- 18.30 Levande repet bryts – Gästerna ombeds uppsöka sina platser.
- 19.03 **FANFAR** – huvudbordets gäster intåg till orgel och trumpetare
- 19.13 Gästerna på plats – servering av champagne på huvudbordet
- 19.16 **FANFAR** – Konungens skål
- 19.18 **FANFAR** – Skål till Alfred Nobels minne
- 19.20 Fotografering huvudbordet, 2 x 2 min
- 19.24 **DIVERTISSEMENT I** 6 min
- 19.32 Förrätten serveras – parad via trappan
- 19.52 Fotografering huvudbord, 2 x 2 min
- 20.21 **DIVERTISSEMENT II** 7,30 min
- 20.40 Varmrätten serveras – parad via trappan
- 21.16 Avdukning – varmrättstallrik + bestick
- 21.27 Dessertvin serveras
- 21.40 **DIVERTISSEMENT III** 7 min
- 21.47 **DIVERTISSEMENT IV** 4:30 min
- 21.47 Dessertparad via trappan
- Kaffe och avec serveras
- 22.22 Fanborgen ut på balustrad och trappa
- 22.25 Pristagarnas tal
- ca 22.50 Taffeln bryts

BORDSPLAN NOBELBANKETTEN 2017

KONTAKTINFORMATION

NOBELSTIFTELSEN

Annika Pontikis
Tel 08-663 14 70
070-454 76 72
annika.pontikis@nobel.se

Helena Wallemo
Tel 08-663 09 24
070-494 40 09
helena.wallemo@nobel.se

KOCK OCH KONDITOR PÅ BANKETTEN

Elin Bergqvist
Tel 08-586 218 97
elin.bergqvist@stadshusrestauranger.se

DIPLOMKONSTNÄRERNA

media@nobel.se
Tel 08-663 27 65

FLORISTER

Helén Magnusson
Tel 0703-10 34 41
helen.magnusson@hasselbyblommor.se

Per Benjamin
info@perbenjamin.com

DIVERTISSEMENT

Mats Jankell
Tel: 070-549 11 65
mats.jankell@grumpy.se

TILLVERKNING AV NOBELMEDALJERNA

Svenska Medalj AB, Erik Åberg
Tel 08-645 38 00 / 070-545 33 03
erik@svenskamedalj.se

NOBELMUSEETS PRESS CENTER

Helena Martinsson
Tel 08-534 818 23
helena.martinsson@nobelmuseum.se

NOBEL MEDIA AB

Rebecka Oxelström
Nobel Media, Nobel Center,
Nobel Week Dialogue
Tel 0734-12 66 75
rebecka.oxelstrom@nobelcenter.se

Jonna Petterson
Broadcast and Archive Sales
Tel 08-663 27 65
jonna.petterson@nobel.se

Caroline Burén
Nobel Prize Concert
Tel 0733-40 74 96
caroline.buren@nobelmedia.se

KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN

Jessica Balksjö Nannini
Pressansvarig/Press Officer
Tel 08-673 95 44
jessica.balksjo@kva.se

**NOBELFÖRSAMLINGEN VID
KAROLINSKA INSTITUTET**

Ann-Mari Dumanski och
Tatiana Goriatcheva
Tel 08-524 878 05
ann-mari.dumanski@nobel.se
tatiana.goriatcheva@nobel.se

SVENSKA AKADEMIEN

Margaretha Söderling
Tel 08-555 125 03
margaretha.soderling@svenskaakademien.se

PRESSRUMMET PÅ UD

Fredsgatan 6
Tel 08-405 10 00
boel.lindbergh@gov.se

HOVET

Tel 08-402 60 00
press@royalcourt.se

NORSKA NOBELINSTITUTET

Kristin Wiktorson
Tel (+47) 22 12 93 03
press@nobel.no

NOBELSTIFTELSEN

The Nobel Foundation

Box 5232, 102 45 Stockholm
Tel: 08-663 09 20, Fax: 08-660 38 47
E-post: media@nobel.se, Webb: Nobelprize.org